

Pismo Lokalne Rady Dzielnicy VII

Kurier Zwierzyniecki

Bielany – Chełm – Olszanica – Półwie Zwierzynieckie – Przegorzały – Wola Justowska – Zwierzyniec – Zakamycze

nr 1 (251)

www.dzielnica7.krakow.pl

KRAKÓW KWIECIEŃ 2020

ISSN 1505-7062

egzemplarz bezpłatny

ZDANIEM PRZEWODNICZĄCEGO

Trudny czas

Drodzy mieszkańcy, wydając ten numer *Kuriera Zwierzynieckiego* wiemy, że nasze drobne radości z wykonywanych zadań w dzielnicy tracą na atrakcyjności w tak ciężkich momentach, które przyszło nam przeżywać. Dla nas samorządowców, z poziomu dzielnicy, największym ograniczeniem wynikającym z walki z koronawirusem jest wycofanie się z wielu corocznych i nowo zaplanowanych wydarzeń, organizowanych dla naszych mieszkańców. Z przykrością zostały odwołane: Bieg Śladami Panien Zwierzynieckich, Święto Sportu, Święto Dzielnicy, Bal na Stawach, Święto Przegorzały, Święto Magistratu, część zaplanowanych koncertów, konkursów oraz turniejów, a także kilka spotkań z mieszkańcami. Oczywiście po-

staramy się, w miarę możliwości, aby część wydarzeń odbyła się jesienią tego roku, choć dziś nie mamy jeszcze pewności czy będzie to możliwe. Pod wielkim znakiem zapytania są też Dożynki Miejskie oraz nasze lokalne, w Olszanicy. Nawet praca Rady została ograniczona do minimum. I choć tak naprawdę nie wiemy co nas czeka w nadchodzących miesiącach, to pomimo złego czasu i lęku przed chorobą, zdajemy sobie sprawę, że życie będzie toczyć się dalej, że nadejdzie moment, gdy powrócimy do codzienności, tej sprzed pandemii. Dlatego już dziś pracujemy nad uratowaniem jak największej liczby zadań dzielnicowych, stosownymi przesunięciami środków finansowych z zagrożonych zadań, na te możliwe do wykonania.

Wierzę, że kiedy otrzymają Państwo do rąk ten numer *Kuriera* będziemy już po co najmniej jednej telekonferencji z Państwem (niejako zmuszeni do takiej formy), i że takie nowe metody zagospodaru-

w naszych działaniach, jako uzupełnienie dotychczasowych narzędzi komunikacji i konsultacji.

Jestem przekonany, że sytuacja, jakiej obecnie doświadczamy jest bezprecedensowa, a doświadczenie zdobywane w tych trudnych warunkach przyniesie wiele nieoczekiwanych zmian w sposobie pracy samorządu i w naszym codziennym życiu.

fol. Sz. Filipiak

Kwietniowe, niedzielne popołudnie - ul. Piastowska

Po raz siódmy krakowianie będą mogli zaproponować, a potem zdecydować na co wydać część miejskiego budżetu. To szansa na zmiany w dzielnicach i w skali całego miasta. Zgłoszenia do tegorocznej edycji budżetu obywatelskiego ruszyły 1 kwietnia. Na inwestycje i przedsięwzięcia „miękkie” z różnych dziedzin zaplanowano kwotę aż 32 mln zł, z czego 80% to pula na dzielnicę.

Więcej pieniędzy

W tegorocznej edycji budżetu obywatelskiego zaszło kilka ważnych zmian. Po pierwsze, sposób podziału środków. W tym roku rekordowo dużo przypadnie na dzielnice – aż 25,6 mln zł. Reszta – 6,4 mln zł zostanie przeznaczona na część ogólnomiejską BO, przy czym koszt realizacji jednego projektu nie może być niższy niż 25 tys. zł oraz wyższy niż 1,28 mln zł. W przypadku projektów dzielnicowych minimalna wartość zgłoszonego projektu to 2,5 tys. zł. Najwięcej pieniędzy trafi do dzielnic: Dębniki (2,124 mln zł), Nowa Huta (2,112 mln zł) i Prądnik Biały (1,994 mln zł). W zależności od dzielnicy różnią się też maksymalne kwoty przeznaczone na jeden projekt. Ze szczegółowym podziałem środków można zapoznać się na stronie: www.budzet.krakow.pl.

[ciąg dalszy na str. 5](#) ▷

[ciąg dalszy na str. 7](#) ▷

w numerze:

► Z działalności Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec str. 2

► Interwencje mieszkańców str. 3

► Piękniejący Zwierzyniec str. 6

► Kosmos, Bronowianka i pomnik Armstronga str. 8

► Glinik – nowy etap badań zakończony? str. 10

► Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza” str. 11

► Co nowego u Seniorów str. 12

Z DZIAŁALNOŚCI RADY DZIELNICY VII

17 GRUDNIA 2019 R. ODBYŁA SIĘ XIV SESJA RADY DZIELNICY VII ZWIERZYNIEC.

Podjęto następujące uchwały:
Uchwała nr XIV/154/2019 w sprawie opinii do wniosku o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego dla zamierzenia inwestycyjnego – budowy drogi pieszo-rowerowej od ulicy Mirowskiej do granicy miasta Krakowa (Rada wydała w powyższej sprawie opinię pozytywną).

Uchwała nr XIV/155/2019

w sprawie postulatów do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Półwie Zwierzynieckie” (Rada złożyła następujące wnioski do projektu planu:

» Wnioskuje się o objęcie bezwzględnej ochroną istniejących na tym terenie tzw. ogrodów śródblokowych.

» Wnioskuje się także o ustanowienie terenów zieleni na niezabudowanym obszarze znajdującym się pomiędzy ulicami M. Borelowskiego-Lelewela, M. Stachowicza, Włóczków i Tatarską oraz ochronę istniejącej zieleni otwartej.

» Postuluje się o precyzyjne określenie maksymalnej i minimalnej intensywności dla nowej zabudowy obejmującej – zgodnie z ustawą Prawo budowlane – kondygnacje naziemne i podziemne, jako wskaźnika powierzchni zabudowy całkowitej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej.

» Wnioskuje się o wskazanie minimalnego udziału procentowego powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działek budowlanych na tym terenie – w wysokości nie mniejszej niż 40 %.

» Wnioskuje się aby w przypadku nowopowstających budynków wielomieszkaniowych, określono liczbę miejsc do parkowania w ilości równej maksymalnej, zgodnie z uchwałą RMK w sprawie przyjęcia programu parkingowego dla miasta Krakowa oraz sposób ich realizacji – jednak wyłącznie w granicach tych inwestycji.

» Wnioskuje się aby w przypadku obiektów wpisanych do gminnej ewidencji zabytków Krakowa, wzmocnić specjalnymi zapisami ich ochronę, co będzie skutecznie zapobiegało wszelkim próbom ingerencji w ich elewację frontową, kształt bryły oraz wysokość.

(stref) ochronnych wokół budynków wpisanych w ewidencję i rejestr zabytków miasta Krakowa dla nowo powstającej zabudowy.

» Wnioskuje się o wprowadzenie regulacji znacząco ograniczających możliwość nadbudowy istniejących budynków.

» Wnioskuje się o wprowadzenie zapisów planu określających przeznaczenie działki 307/17 obręb 14 Krowodrza pod zielen publiczną lub jako teren służący obiektom związanym z działalnością kulturalną oraz opieką nad małymi dziećmi /żłobek/).

Uchwała nr XIV/156/2019

w sprawie zmiany w składzie Komisji Zieleni Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec (ze składu komisji odwołany został radny Grzegorz Naprawski).

Uchwała nr XIV/157/2019

w sprawie zmiany w składzie Komisji Komunikacji Społecznej i Budżetu Obywatelskiego Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec (w skład komisji powołany został radny Grzegorz Naprawski).

Uchwała nr XIV/158/2019

w sprawie przyjęcia rezygnacji radnej z funkcji przewodniczącej Komisji Komunikacji Społecznej i Budżetu Obywatelskiego Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec (Rada przyjęła rezygnację radnej Agnieszki Chyc-Sobczyk z funkcji przewodniczącej komisji).

Uchwała nr XIV/159/2019

w sprawie opinii dotyczącej propozycji nazwania ronda na terenie Dzielnicy VII Zwierzyniec (Rada pozytywnie zaopiniowała propozycję nazwania imieniem Herberta Hoovera ronda znajdującego się w ciągu ulicy Mirowskiej).

Uchwała nr XIV/160/2019

w sprawie upoważnienia Zarządu Dzielnicy VII Zwierzyniec do wydawania opinii i występowania z wnioskami, o których mowa w § 3 pkt 3 i 4 Statutu Dzielnicy VII (Rada udzieliła upoważnienia Zarządowi Dzielnicy na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.).

Uchwała nr XIV/161/2019

w sprawie opinii dotyczącej zniesienia statusu pomnika przyrody na terenie Dzielnicy VII Zwierzyniec (Rada pozytywnie zaopiniowała zamiar zniesienia statusu pomnika przyrody dla drzewa (jesion wyniosły), rosnącego przy al. Waszyngtona).

Uchwała nr XIV/162/2019

w sprawie opinii dotyczącej organizacji ruchu na ul. Kamedulskiej w Krakowie (Rada zajęła następujące stanowisko

w sprawie propozycji nowej organizacji ruchu na ul. Kamedulskiej:

• Opiniuje się pozytywnie propozycję zmiany organizacji ruchu na ul. Kamedulskiej w Krakowie, polegającej na usunięciu znaku B-1 na odcinku pomiędzy ul. Pajęczą a ul. Nietoperzy.

• Opiniuje się negatywnie propozycję zmiany organizacji ruchu na ul. Kamedulskiej w Krakowie, polegającej na wprowadzeniu jednego kierunku ruchu na odcinku pomiędzy ul. Pajęczą a ul. Nietoperzy.

• Opiniuje się pozytywnie propozycję zmiany organizacji ruchu na ul. Kamedulskiej w Krakowie, polegającej na wprowadzeniu jednego kierunku ruchu od ul. Pajęczej do ul. Księcia Józefa.

• Wnioskuje się, aby przy wprowadzaniu na którymkolwiek odcinku ul. Kamedulskiej ruchu jednokierunkowego, bezwzględnie pozostawić możliwość ruchu rowerowego odbywającego się w obu kierunkach.).

Uchwała nr XIV/163/2019

w sprawie zgłoszenia wniosku o przeprowadzenie konsultacji społecznych dotyczących utworzenia toru wyścigów konnych na Błoniach (Rada wystąpiła do Prezydenta Miasta z wnioskiem o przeprowadzenie konsultacji społecznych w sprawie utworzenia toru wyścigów konnych na Błoniach Krakowskich, określając ich przedmiot oraz formę).

Uchwała nr XIV/164/2019

w sprawie opinii do wniosku o wprowadzenie oznakowania B-35 (zakaz postoju) obowiązującego na chodniku przy al. Pannieńskich Skał (Rada pozytywnie zaopiniowała wniosek mieszkańca w sprawie jw., skierowany do Wydziału Miejskiego Inżyniera Ruchu UMK).

Uchwała nr XIV/165/2019

w sprawie wniosku o włączenie lokalizacji z terenu Dzielnicy VII Zwierzyniec do prowadzonego przez MPWiK S.A. w Krakowie programu inwestycyjnego pn. „Budowa Infrastruktury Sanitarnej” (Rada skierowała do Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji S.A. wniosek wraz z listą lokalizacji zgłoszonych przez mieszkańców).

21 STYCZNIA 2020 R. ODBYŁA SIĘ XV SESJA RADY DZIELNICY VII ZWIERZYNIEC.

Podjęto następujące uchwały:

Uchwała nr XV/166/2020

w sprawie propozycji do planu pracy Rady Miasta Krakowa na 2020 rok

(Rada zawnioskowała do planu pracy RMK następujące działania:

» Podjęcie uchwały kierunkowej dla Prezydenta Miasta Krakowa w sprawie przystąpienia do budowy mostu w ciągu ul. Podłużnej.

» Zmiana załącznika nr 5 (regulamin Błoń Krakowskich) do uchwały nr LXX/694/97 Rady Miasta Krakowa z 29 stycznia 1997 r. w sprawie regulaminów korzystania z Plant Krakowskich, Parku Krakowskiego, Parku im. dr H. Jordana, Parku Bednarskiego i Błoń Krakowskich.

» Ustalenie kierunków działań dla Prezydenta Miasta Krakowa, dotyczących budowy ścieżki na wałach Rudawy.

» Ustalenie kierunków działań dla Prezydenta Miasta Krakowa, dotyczących budowy chodników na terenie Dzielnicy VII Zwierzyniec).

Uchwała nr XV/167/2020

w sprawie powołania Przewodniczącego Komisji Komunikacji Społecznej i Budżetu Obywatelskiego Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec (na przewodniczącego komisji został powołany pan Grzegorz Naprawski).

Uchwała nr XV/168/2020

w sprawie opinii do wniosku o wprowadzenie oznakowania B-36 (zakaz zatrzymywania się) w sąsiedztwie budynku przy ul. Księcia Józefa 357 (Rada pozytywnie zaopiniowała projekt przebudowy ul. Becka w zakresie utwardzenia powierzchni działki oraz budowy zjazdu indywidualnego na dz. nr 308/2 obr. 48 Krowodrza).

Uchwała nr XV/169/2020

w sprawie opinii do projektu inwestycji pn. „Przebudowa ul. Becka w Krakowie” (Rada pozytywnie zaopiniowała projekt przebudowy ul. Becka w zakresie utwardzenia powierzchni działki oraz budowy zjazdu indywidualnego na dz. nr 308/2 obr. 48 Krowodrza).

Uchwała nr XV/170/2020

w sprawie wniosku o zachowanie obecnej organizacji ruchu na górnym odcin-

ku ulicy Kamedulskiej (Rada zawnioskowała o pozostawienie znaków „B1” na ul. Kamedulskiej, które obowiązują na odcinku pomiędzy ul. Pajęczą a ul. Nietoperzy).

18 LUTEGO 2020 R. ODBYŁA SIĘ XVI SESJA RADY DZIELNICY VII ZWIERZYNIEC.

Podjęto następujące uchwały:

Uchwała nr XVI/171/2020

w sprawie opinii do dokumentacji projektowej dla zadania pn. „Budowa ścieżki rowerowej na odcinku od Mostu Zwierzynieckiego do ul. Jodłowej” (Rada pozytywnie zaopiniowała przygotowaną na zlecenie Zarządu Dróg Miasta Krakowa dokumentację projektową dla ww. zadania, zgłaszając liczne uwagi).

Uchwała nr XVI/172/2020

w sprawie wniosku o wyznaczenie przejścia dla pieszych na al. Kasztanowej (Rada zawnioskowała o wyznaczenie przejścia dla pieszych na al. Kasztanowej, na wysokości skrzyżowania z al. Panieńskich Skał).

Uchwała nr XVI/173/2020

w sprawie wytycznych do ogłoszenia zamówienia publicznego na opracowanie koncepcji przebudowy chodnika przy al. Kasztanowej (Rada zawnioskowała o wzięcie pod uwagę następujących wytycznych do ogłoszenia zamówienia publicznego na opracowanie koncepcji przebudowy chodnika przy al. Kasztanowej:

» należy przewidzieć, w zależności od lokalizacji drzew, zawężenie chodnika do 2 m, bądź jego wyniesienie (zmiana rzędnej terenu),

» należy wyznaczyć bezpieczne mijanki dla autobusów,

» przy skrzyżowaniach al. Kasztanowej z jej przecznicami należy zastosować rozwiązania ułatwiające przemierzanie się pieszych (w tym osób z niepełnosprawnościami) ciągami chodnikowymi wzdłuż ulicy; mogą to być np. obniżenia krawężników, wyniesione przejścia dla pieszych itp.,

» należy skoordynować przygotowywanie koncepcji z realizacją wybranego w dzielnicowym Budżecie Obywatelskim 2019 projektu pn. „Rekonstrukcja Al. Kasztanowej” realizowanego w latach 2020-2021 przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie).

OPRACOWAŁA: **GRAŻYNA ROJEK**

PEŁNY TEKST UCHWAŁ DOSTĘPNY JEST NA STRONIE INTERNETOWEJ DZIELNICY www.dzielnica7.krakow.pl ORAZ W BIULETYNIE INFORMACYJNYM URZĘDU MIASTA KRAKOWA: www.bip.krakow.pl.

INTERWENCJE MIESZKAŃCÓW

Mieszkaniec dzielnicy zainteresował w sprawie porzuconej budowy budynków mieszkalnych, pomiędzy al. Focha, ul. Emaus i ul. Królowej Jadwigi, która straszy od co najmniej 20 lat. Rada Dzielnicy skierowała w tej sprawie pisma do Wydziału Architektury i Urbanistyki UMK oraz do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego.

Z informacji uzyskanych w sprawie ww. inwestycji Rada Dzielnicy VII, na podstawie uzyskanych informacji, poinformowała mieszkańców, że inwestycja przy ul. Królowej Jadwigi i Emaus to trudno rozwiązywalny, trwający niemal 20 lat problem. Inwestycja ta – wstrzymana na skutek rażących odstępstw od wydanego pozwolenia – była tematem licznych postępowań administracyjnych, prowadzonych zarówno przez organy architektoniczno-budowlane, jak również przez organy nadzoru budowlanego. W sprawie toczyły się postępowania sądowo-administracyjne, było też kilka interwencji Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec. W chwili obecnej toczy się w ww. sprawie postępowanie naprawcze, prowadzone przez Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego. Równocześnie sprawa rozpatrywana jest przez Biuro Wojewody Małopolskiego w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim, któremu podlega PINB.

Wg obowiązujących przepisów – ponieważ nie była to samowola budowlana, a budowa w oparciu o pozwolenie – Wojewoda Małopolski powinien najpierw uchylić pozwolenie na budowę. Wówczas dopiero mógłby zostać zrealizowany wniosek PINB, o sporządzenie projektu zastępczego dla inwestycji, bądź rozbiórka stanu istniejącego. Jednak jak dotąd, wojewoda takiej decyzji nie wydał. Trudno zawyrokować, kiedy toczące się postępowania znajdą pomyślny finał.

Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla Olszanica Bory złożyło wniosek o poprawę komunikacji miejskiej. Do 2016 roku autobus linii 252 kursował co 20 minut, a od tego czasu co 40 minut. Na skutek wielokrotnych interwencji mieszkańców częstotliwość została zwiększona do dwóch kursów autobusu na godzinę. Niestety w ostatnim czasie sytuacja się drastycznie zmieniła. Autobus jedzie przepełniony z lotniska, już na przystanku Olszanica Bory mieszkańcy nie mogą do niego wsiąść. Ponadto autobus jeździ niezgodnie z rozkładem jazdy, często w ogóle

Miejski Ośrodek
Pomocy Społecznej
w Krakowie

**POSZUKUJE KANDYDATÓW
DO PEŁNIENIA FUNKCJI
RODZINY ZASTĘPCZEJ DLA DZIECI
POZBAWIONYCH OPIEKI RODZIELSKIEJ**

Zapraszamy chętnych do kontaktu
z zespołem ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej

**UL. PIŁSUDSKIEGO 29
TEL. 12 422 29 94, 12 431 07 15.**

Informacja dotyczy wyłącznie rodzin zamieszkałych na
terenie gminy miejskiej Kraków

nie przyjeżdża. Mieszkańcy czują się wykluczeni komunikacyjnie. W związku z powyższym wnoszą o zwiększenie kursowania linii 252 lub wprowadzenie innego rozwiązania, które spowoduje że będą mieli zapewnioną sprawną komunikację miejską, umożliwiającą w normalnym czasie dotarcie do pracy i do szkoły.

Rada Dzielnicy skierowała do Zarządu Transportu Publicznego w Krakowie pismo, w którym potwierdziła zgłaszany przez mieszkańców problem, stwierdzając że autobus 252 jest szczególnie niepunktualny podczas kursów z Portu Lotniczego w kierunku centrum. Zapewne spowodowane to jest znacznie zwiększoną liczbą pasażerów Lotniska Balice. Port obsługiwał w roku 2019 miesięcznie nawet o około 200 tys. więcej pasażerów niż w odpowiednich miesiącach w roku 2018, a o ponad 300 tys. w porównaniu do danych z roku 2016. Rok 2019 przyniósł więc szczególnie wysoki wzrost liczby podróżnych, co powinno wpłynąć na stosowne wzmocnienie transportu publicznego.

W odpowiedzi na ww. pismo, Zarząd Transportu Publicznego stwierdził, że obsługa komunikacyjna przystanku Olszanica Bory jest zadaniem złożonym z uwagi na fakt, że w ich sąsiedztwie znajdują się obiekty należące do Gminy Kraków jak i do Gminy Zabierzów i Gminy Liszki. Obszar przedmiotowych gmin obsługiwany jest liniami aglomeracyjnymi. Uruchomienie nowych linii autobusowych w ramach porozumienia, zmiany godzin odjazdów poszczególnych kursów, jak również zmiany częstotliwości kursowania, tutejszy Zarząd, jako organizator usług przewozowych, wprowadza na wniosek lub po uzgodnieniu z zainteresowanym bezpośrednio samorządem. Wzmocnienie oferty przewozowej w rejonie skrzyżowania drogi wojewódzkiej z ulicą Olszanicką winno być realizowane w porozumieniu ze wspomnianymi gminami, które obecnie nie są zainteresowane wprowadzeniem korekt w układzie linii w opisywanej okolicy.

W opinii Zarządu linia 252 kursująca z częstotliwością co 30 minut i obsługiwana standardowymi (12 metrowymi) autobusami stanowi wystarczającą ofertę przewozową dla należących zabudowań zlokalizowanych na przystanku Olszanica Bory. Nadal podstawowym środkiem transportu pomiędzy centrum Krakowa a Portem Lotniczym jest Szybka Kolej Aglomeracyjna, której oferta została tymczasowo

ograniczona ze względu na prowadzoną modernizację infrastruktury. Niemniej jednak, Zarząd Transportu Publicznego zauważa stopniowo zwiększającą się liczbę pasażerów w autobusach linii 252, co spowodowane jest między innymi ww. utrudnieniami w ruchu pociągów, jak również wspomnianym ogólnym wzrostem liczby podróżnych, korzystających z krakowskiego lotniska. W związku z powyższym Zarząd analizuje obecnie możliwość wprowadzenia kolejnych korekt w układzie linii autobusowych obsługujących m.in. Port Lotniczy oraz Wolę Justowską. Nie jest wykluczone, że przyczynią się one do poprawy oferty przewozowej na odcinku Cmentarz Olszanica – Olszanica Bory – Kraków Airport. W chwili obecnej nie zapadła jednak jeszcze ostateczna decyzja o kształcie omawianych zmian i terminie ich wdrożenia.

Mieszkaniec dzielnicy wnioskuje, aby w ślad za wydłużonym buspasem w ciągu alei Focha podjąć działania zmierzające do wytyczenia buspasa w ciągu ul. Królowej Jadwigi w kierunku skrzyżowania z ul. Piastowską. Ulica Królowej Jadwigi na wysokości wlotu ulic Borowego/Korzeniowskiego jest szeroka, znacznie szersza niż al. Focha i właśnie od tego miejsca w godzinach szczytu tworzą się największe korki do skrzyżowania z ulicą Piastowską. Technicznie wydaje się, że nie ma żadnych przeciwwskazań. Wytyczenie takiego buspasa to jedyne sensowne rozwiązanie problemu korków w tym rejonie, tworzących się przez szybko wzrastające natężenie ruchu na tej ulicy, czy to generowane przez nowych mieszkańców czy przez ciągle wzrastającą liczbę turystów jadących do centrum miasta z lotniska.

W odpowiedzi Rada Dzielnicy wyśtosiła pismo informując, że jezdnia ul. Królowej Jadwigi na odcinku od ul. P. Borowego do ul. Piastowskiej jest obecnie szersza niż na odcinku od ul. P. Borowego w kierunku zachodnim. Jest to szerokość zbliżona do szerokości jezdni al. Focha – około 9 metrów. Obecnie oczekujemy na realizację V i VI etapu przebudowy ul. Królowej Jadwigi, która ma rozpocząć się w 2020 r. Zarząd Dróg Miasta Krakowa nie udostępnił nam dokumentacji projektowej, i nie możemy stwierdzić, czy wyznaczenie pasa dla komunikacji miejskiej będzie możliwe po przebudowie – mogą zmienić się parametry jezdni (obecnie wiele odcinków chodników nie posiada wymaganej szerokości). Ponadto na al. Focha istnieje możliwość lokalizacji miejsc parkingowych na chodniku, na-

tomiast utworzenie pasa dla komunikacji miejskiej na przedmiotowym odcinku ul. Królowej Jadwigi wymusiłoby wprowadzenie zakazu zatrzymywania się po obu stronach drogi, a to spotkałoby się z protestami mieszkańców. Zatem do czasu przebudowy ul. Królowej Jadwigi, nie widzimy możliwości wnioskowania proponowanego buspasa.

Mieszkanca ulicy Przegon interweniuje w sprawie podwójnego przejścia dla pieszych na ul. Królowej Jadwigi, na wysokości przystanku autobusowego Przegon oraz przejścia dla pieszych pod Szkołą Podstawową nr 32. Oba te przejścia uczęszczane są przez dzieci idące do szkoły lub do przedszkola na ul. Emaus. Duże zaniepokojenie mieszkanki budzi brak bezpieczeństwa na obu przejściach. Duża część kierowców nie zachowuje należytej prędkości. Próg zwalniający pod szkołą wymusza natomiast duże ograniczenie prędkości, ale przejście jest słabo oznakowane.

W odpowiedzi na interwencję mieszkanki Rada Dzielnicy poinformowała, że podjęła działania w kierunku poprawy bezpieczeństwa pieszych na przejściu w rejonie ulicy Przegon. Zgodnie z ustaleniami z odbytej wizji lokalnej, mają dodatkowo pojawić się pomarańczowe słupki gumowe na powierzchni wyłączonej z ruchu przy asyście na środku jezdni oraz pasy wibracyjne na odcinkach przed przejściem. Mają zostać zainstalowane dodatkowe elementy oświetlające przejście.

Przejście przy ul. Królowej Jadwigi jest oznakowane znakami na fluorescencyjnym tle, a jezdnia na jego obszarze jest wyniesiona. Na tym odcinku obowiązuje strefa ograniczonej prędkości do 30 km/h. Przywołane przez mieszkankę zachowania kierowców świadczyć mogą o skrajnej nieuwadze lub o jeździe pod wpływem środków odurzających. Policja nie otrzymała żadnego zgłoszenia o przywołanym zdarzeniu.

W powyższej sprawie interweniowali również mieszkańcy ul. Królowej Jadwigi 81, dyrekcja i grono pedagogiczne Szkoły Podstawowej nr 32, dyrekcja oraz grono pedagogiczne Przedszkola nr 76 i Warsztat Terapii Zajęciowej Stowarzyszenia Pomocy Socjalnej Gaudium et Spes. Zwrócili się z prośbą o montaż pasów transmisyjnych przed wejściem po obu stronach przy przystanku Przegon (w odległości co najmniej 20 metrów z każdej strony przed przejściem), montaż dodatkowego oświetlenia pozwalającego na doświetlenie dojścia do pasów i przejścia dla pieszych po obu

stronach przy przystanku Przegon oraz o zastosowanie dodatkowo innych rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo pieszych.

Mieszkaniec dzielnicy zwrócił się z prośbą o wyrażenie opinii dotyczącej możliwości upłynienia ruchu w ciągu ulic Podłużna i Zakłiki z Mydlnik poprzez możliwość poszerzenia mostka, wybudowania nowego obok starego, ustawienie sygnalizacji świetlnej.

W odpowiedzi na zapytanie mieszkańca, Rada Dzielnicy VII poinformowała, że obiekt leży na granicy Dzielnicy VI i VII. Inwestycje takie jak rozbudowa mostku nie mieszczą się w budżetach Rad Dzielnic, dlatego też zadanie to zostało uwzględnione w uchwale Rady Dzielnicy VII nr X/109/2019 z 27 sierpnia 2019 roku w sprawie ujęcia zadań w budżecie Miasta Krakowa na 2020 rok. W planach jest wybudowanie nowego mostu, zgodnie z przebiegiem określonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego obszaru „Dolina Rudawy” na terenie oznaczonym jako KDZ.1. Łączny koszt szacowany jest na kwotę 20-40 milionów złotych. Jeśli to zadanie nie zakwalifikuje się do wykonania w 2020 roku, wprowadzenie na istniejącym moście sygnalizacji świetlnej może być zasadne.

OPRACOWAŁA: **TERESA MACHOWSKA**
Ciąg dalszy w kolejnym numerze

śp. Zofia Lewicka-Depta 1947-2020

Filolog i historyk sztuki oraz wieloletni pracownik Pracowni Konserwacji Zabytków. Była redaktorem publikacji dotyczących zabytków Krakowa i dworów polskich oraz Polskiego Słownika Biograficznego. Bardzo mocno angażowała się w działalność społeczną na terenie Salwatora, była współzałożycielką Stowarzyszenia Przyjaciół Zwierzyńca. W latach 2002-2010 Radna Dzielnicy VII Zwierzyńca IV i V kadencji. Była inicjatorką wielu działań na terenie naszej dzielnicy, a w latach 2002 do 2006 pełniła funkcję redaktora naczelnego gazetki lokalnej „Kurier Zwierzyński”. Zawsze oddana swojej rodzinie: mężowi, dzieciom i wnukom. Zmarła 4 lutego br. Została pochowana na tynieckim cmentarzu parafialnym.

**Rodzinie składamy serdeczne wyrazy współczucia.
Cześć Jej Pamięci.**

Trudny czas

► ciąg dalszy ze str. 1

Osobiście w tych dniach, podczas załatwiania różnych spraw, nauczyłem się jeszcze lepszego planowania w poruszaniu się po mieście (ograniczonego oczywiście, zgodnie z zaleceniami rządzących i zdrowego rozsądku). Nie mam tak zwanych „pustych przebiegów”, np. nie wychodzę z domu, bo wcześniej zapomniałem czegoś kupić lub załatwić.

Jest jeszcze temat, którego nigdy nie pomijam, czyli nadchodzące wybory. Zawsze cieszyłem się na ich nadejście, zawsze pisałem do Państwa o święcie demokracji i namawiałem do udziału bez względu na poglądy i preferencje polityczne. Tym razem tego nie zrobię, ponieważ nie czuję tego świątecznego nastroju. Nie mam przekonania, że będą zachowane podstawowe, ogólne prawa wyborcze:

- powszechność wyborów,
- równość,
- bezpośredniość,
- tajność.

Pamiętając o wielu innych szczegółowych prawach wyborczych, dyskusyjną kwestią jest, czy kandydaci mają równe szanse prowadzenia kampanii wyborczej. Bezsprzecznie żaden z nich (włącznie z dziś urzędującym prezydentem) nie jest w stanie prowadzić normalnej kampanii wyborczej, przez co nie mamy możliwości zapoznania się ze szczegółami programów wyborczych poszczególnych kandydatów. W oparciu o posiada-

ną wiedzę, o „ułomnym” dziś procedowaniu wielu przepisów, nie mam również przekonania, że są instytucje, które obiektywnie przeprowadzą i skontrolują prawidłowy przebieg wyborów. Oczywiście wielu z Państwa zna moje poglądy polityczne, wielu myśli, że je zna, a wielu w ogóle to nie interesuje. Pragnę jedynie zwrócić Państwu uwagę na te powyższe czynniki i na ten trudny czas, i pozostawić z własnymi refleksjami oraz decyzjami. Skoro na Zwierzyńcu, w Krakowie i w Polsce odwołujemy tyle wspaniałych świąt, potrafimy sobie odmówić świętowania w gronie rodzinnym, to czy aby to najważniejsze święto demokracji, jakim są wybory głowy państwa, również nie powinniśmy móc świętować w lepszych czasach? Warto o tym pomyśleć bez niepotrzebnych uprzedzeń.

Życzę Państwu, w tym trudnym czasie, przede wszystkim zdrowia, aby Państwa sytuacja ekonomiczna nie uległa pogorszeniu, a dzięki wielu refleksjom towarzyszącym tej sytuacji, relacje międzyludzkie, rodzinne były pełne miłości i oddania.

SZCZĘSNY FILIPIAK

KORONAWIRUS

NAJWAŻNIEJSZE NUMERY TELEFONÓW

INFOLINIA NFZ DOTYCZĄCA KORONAWIRUSA:
800 190 590

**WOJEWÓDZKA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA:**

- alarmowy: 667 881 188;
- informacyjny: 12 254 94 16, 12 254 95 00;
- dni robocze 8.00–20.00: 12 254 94 34,
12 254 94 37.

WSPARCIE PSYCHOLOGICZNE:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej (całodobowe):
12 421 92 82;
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej – 8.00-20.00:
502 273 430;
- wsparcie psychologiczne – 10.00-18.00:
783 222 700, 603 890 858, 661 011 023.

więcej na www.krakow.pl

**Podatek tam,
gdzie Ty!**

**Rozliczaj PIT
w Krakowie i korzystaj
z Karty Krakowskiej.**

www.krakow.pl/podatki

PIĘKNIEJĄCY ZWIERZYNIEC

Sprzyjające warunki pogodowe występujące od początkowych miesięcy tego roku umożliwiły wykonanie wczesną wiosną pierwszych remontów i inwestycji infrastrukturalnych, zaplanowanych na terenie Dzielnicy VII Zwierzyniec.

Jeszcze na przełomie 2019 i 2020 roku wykonana została, sfinansowana ze środków dzielnicowych, budowa miejsc postojowych przy ulicy Kasztelańskiej (zdjęcia nr 1 i 2). Sąsiadujący z wałami rzeki Rudawy teren, od dawna służący okolicznym mieszkańcom za zwyczajowy parking, został uporządkowany i utwardzony przy pomocy kostki brukowej. Dzięki przeprowadzonej inwestycji nie tylko usankcjonowano trwający od lat proceder parkowania, ale również podniesiono funkcjonalność oraz estetykę okolicy. Nowo powstała zatoka parkingowa wyposażona została również w brakujące w tym rejonie miejsce postojowe dla samochodów osób z niepełnosprawnością.

Pierwszym z zadań remontowych, zrealizowanych w bieżącym roku kalendarzowym ze środków znajdujących się w dyspozycji Rady Dzielnicy jest wykonany wczesną wiosną remont fragmentów chodnika po obu stronach ul. Salvatorskiej na odcinku pomiędzy ul. Prusa, a ul. Młaskotów (zdjęcia nr 3 i 4). Prze-

fot.1 Miejsca postojowe przy ul. Kasztelańskiej przed inwestycją

fot.2 Miejsca postojowe przy ul. Kasztelańskiej po inwestycji

prowadzone prace dopełniły kompleksowy remont ul. Salvatorskiej, jaki etapami dokonywał się w ostatnich latach. Przykład ten pokazuje, że choć możliwości finansowe Rady Dzielnicy nie pozwalają na jednorazowe wykonywanie niektórych większych zadań infrastrukturalnych, rozkładanie ich na

lata pozwala porządkować – w przeciągu kilku następujących po sobie sezonów – nawet niemałe ulice na terenie dzielnicy.

Od pierwszych miesięcy tego roku rozpoczęła się również realizacja inicjatyw wybranych w zeszłorocznym głosowaniu w dzielnicowej edycji Budżetu Obywatelskiego Miasta Krakowa. Jednym z wyróżnionych w tej formule

zadań jest projekt pn. „Wyremontujemy chodniki na Zwierzyniec!”, zakładający remont chodnika po północnej stronie ul. Księcia Józefa w rejonie przystanku autobusowego pn. „Przegorzały”, chodnika po północnej stronie ul. Stachowicza oraz chodnika przy ul. Olszanickiej na odcinku od ul. Raczkiewicza w kierunku nr 10. Pierwszy z wyżej wymienionych chodników został w ostatnich tygodniach wyremontowany (zdjęcie nr 5). Prace przy dwóch pozostałych lokalizacjach zostaną wykonane w kolejnych miesiącach bieżącego roku.

Również w marcu tego roku wykonany został remont najbardziej zniszczonego fragmentu chodnika po zachodniej stronie ulicy Młaskotów wraz z przylegającymi do niego miejscami postojowymi (zdjęcie nr 6).

fot.3 Chodnik przy ul. Salvatorskiej przed remontem

fot.4 Chodnik przy ul. Salvatorskiej po remoncie

fot.5 Chodnik przy ul. Księcia Józefa po remoncie

fot.6 Chodnik i miejsca postojowe przy ul. Młaskotów po remoncie

Zrealizowane prace poprawiły komfort użytkowników chodnik i zatokę parkingową pieszych oraz kierowców, przyczyniając się do uporządkowania i uatrakcyjnienia tej intensywnie – jak na naszą dzielnicę – uczęszczanej okolicy.

Poza pracami stricte drogowymi, ze środków znajdujących się w dyspozycji Rady Dzielnic VII Zwierzyniec wykonana została w ostatnich tygodniach również dobudowa brakującego oświetlenia w ulicy Rogalskiego (zdjęcie nr 7). Prowadzone systematycznie budowy oświetlenia na terenie dzielnicy powodują, że z roku na rok coraz mniej jest na terenie Zwierzynca lokalizacji, w których brak byłoby dostatecznego oświetlenia ulicznego. Jeśli przychodzą Państwu do głowy takie przypadki, bardzo prosimy o ich zgłaszanie.

Wymienione powyżej prace stanowią jedynie wstęp do działań infrastrukturalnych, jakie planowane są na terenie Dzielnic VII Zwierzyniec w 2020 roku. W ciągu najbliższego miesiąca powinny zostać przeprowadzone, lub co najmniej rozpoczęte działania remontowe na ulicach: Żemaitisa (wymiana sieci gazowej i remont nawierzchni asfaltowej), Grabowej (remont nawierzchni asfaltowej),

fol.7 Nowe oświetlenie uliczne przy ul. Rogalskiego

Księcia Józefa (remont chodnika po stronie północnej na odcinku od posesji nr 245 do 249), Przegon (remont chodnika po stronie zachodniej i nawierzchni asfaltowej) oraz Emaus (remont nawierzchni asfaltowej na odcinku od al. Focha do ul. Piastowskiej). W dalszej kolejności na remont oczekują m.in. ul. Kasztelańska (remont chodników przy blokach), ul. Hofmana (wymiana sieci gazowej i remont ulicy), czy też dwie wspomniane wyżej lokalizacje przy ul.

Stachowicza i ul. Olszanieckiej (zadania z BO 2019). Cały czas trwa ponadto budowa alejki pieszo-rowerowej wzdłuż Błoń, na odcinku między al. Focha i ul. Piastowską.

Przywołane przykłady pokazują, że rok 2020 może być dla Zwierzynca bardzo udany. Kumulacja działań infrastrukturalnych, finansowanych przez Radę Dzielnic, Radę Miasta oraz ze środków Budżetu Obywatelskiego powoduje, że nasza dzielnica może w tym roku znacząco wypięknąć.

Warunkiem jest jednak, aby trwająca epidemia koronawirusa oraz stanowiącej jej konsekwencję problemy finansowe Miasta nie unicestwiły podejmowanych dotychczas w tym zakresie starań. O rozwoju sytuacji będziemy Państwa – jak zwykle – sumiennie informować w kolejnych numerach „Kuriera Zwierzynieckiego”.

WITOLD GÓRNY

Wiceprzewodniczący

Rady i Zarządu Dzielnic VII Zwierzyniec

Kraków

BUDŻET OBYWATELSKI MIASTA KRAKOWA

1-30 KWIETNIA 2020!

ZMIENIAJ SWOJĄ DZIELNICĘ, ZMIENIAJ KRAKÓW

TWÓJ POMYSŁ SIĘ LICZY

www.budzet.krakow.pl

ZGŁOŚ PROJEKT!

► ciąg dalszy ze str. 1

Jednoroczność projektów

Nowością w regulaminie jest też zapis o jednoroczności projektów. Wynika on z ustawy o samorządzie gminnym, która zawęża planowanie wydatków na budżet obywatelski wyłącznie do wydatków ujawnionych w uchwale budżetowej, które mają charakter roczny i nieprzekraczający roku budżetowego. Jeśli zatem dany projekt zwycięży w głosowaniu w 2020 r., to wpisany zostanie do uchwały budżetowej na rok 2021 i zadanie będzie realizowane w roku następnym, czyli do 31 grudnia 2021 r.

Obowiązujące terminy

Z wiadomych przyczyn spotkania konsultacyjne anulowano, ale to nie znaczy, że prace nad BO utknęły w martwym punkcie. Etap spotkań z mieszkańcami

został przeniesiony do strefy wirtualnej. W ramach „Wspólnych Projektów 2020” działa 18 grup dyskusyjnych na Facebooku, gdzie mieszkańcy mogą wypowiadać się o potrzebach swojej dzielnicy, przedstawiać własne pomysły i dyskutować na temat propozycji innych grupowiczów. Praca nad propozycjami zadań odbywa się we współpracy z Ambasadarami Lokalnej Partycypacji. W dyskusji może wziąć udział każdy mieszkaniec Krakowa, wystarczy dołączyć do jednej z grup na Facebooku, dotyczącej wybranej dzielnicy.

Nieziemiennie zarówno na etapie składania projektów, jak i głosowania nie obowiązuje żaden limit wieku biorących w nich udział krakowian. Chodzi o to, by każdy miał realną szansę wypowiedzieć się i zdecydować co zrobić, by nasze miasto było bardziej przyjazne

i odpowiadało potrzebom jego mieszkańców. BO – miasto czeka na pomysły!

WYDZIAŁ

KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Kwota przeznaczona na realizację zadań dzielnicowych dla Dzielnicy VII Zwierzyniec to 1 116 400 zł.

Harmonogram BO 2020

do 30 kwietnia	składanie projektów
do 31 lipca	ocena formalno-prawna
7 sierpnia	ogłoszenie wyników oceny formalno-prawnej
7-14 sierpnia	składanie protestów
24-31 sierpnia	rozpatrywanie protestów
10 września	ogłoszenie listy projektów poddanych pod głosowanie
od 26 września do 5 października	GŁOSOWANIE!

KOSMOS, BRONOWIANKA I POMNIK ARMSTRONGA

W latach 60. XX wieku trwał nie mający precedensu wyścig pomiędzy USA i ZSRR, o palmę pierwszeństwa w podbijaniu kosmosu. Odnosiło się, być może złudne wrażenie, że chodzi przede wszystkim o przyszłość i postęp ludzkości, i gdzieś daleko w tle pozostawały nastroje zimnowojenne, narzucające brutalny podział ówczesnego świata. Kiedy wiosną 1967 roku, w odstępie dwóch miesięcy doszło do tragicznych wypadków statków Apollo 1 i Sojuz 1, cały świat okrył się żałobą. Radzieccy kosmonauci ślali do USA depesze kondolencyjne, a amerykańscy astronauta podkreślali, że pilot Sojuza Władimir Komarow, był tak naprawdę jednym z nich.

Nie zakłóciło to trwających od kilku lat przygotowań do misji podboju Księżyca i ostatecznie – 16 lipca 1969 roku – statek Apollo 11 wzbił się z przylądka Canaveral na Florydzie. Jedyny jeszcze, choć układany w miarę przyzwoicie kanał TVP, zaplanował na 20 lipca na godzinę 21.00 program o locie amerykańskich astronautów opatrzonego tytułem *Statek Apollo ląduje na Księżycu*. Dla wytrwałych o 3.00 nad ranem – już w poniedziałek 21 lipca – zaplanowano bezpośrednią transmisję z lądowania.

Poranna wiadomość

W ten sam poniedziałek „Gazeta Krakowska” – wówczas oficjalny organ PZPR – przyniosła na pierwszej stronie tekst *Pierwsi ludzie na Srebrnym Globie*, sklecony naprędce na podstawie

depeszy PAP. Kluczowym było, by przypadkiem nie podać, że ci „ludzie” to Amerykanie. Nieoczekiwanie to samo wydanie przyniosło jeszcze jedną, równie intrygującą informację. Była to niewielka wzmianka na ostatniej stronie gazety, gdzie zwykle opisywano lokalne wydarzenia:

„Z ogromnym entuzjazmem i wysiłkiem twórczym powstał na stadionie KS »Bronowianka« 6 m wysokości pomnik ku czci pierwszego człowieka na Srebrnym Globie. Monument został wzniesiony z okazji 25-lecia Polski Ludowej. Całość zaprojektowała Danuta Nabel-Bochenkowa i wykonała wspólnie z Kazimierzem Łaskawskim”.

Notatkę o takiej właśnie treści sporządziła Henryka Rosiek, wtedy na dziennikarskim stażu w „GK”. „Kiedy w niedzielę 20 lipca, pełniłam redakcyjny dyżur, odwiedziła mnie sympatyczna pani. Jak się okazało, była artystką i przysłała z informacją o odsłonięciu pomnika, który stanął w przeddzień święta 22 lipca, na stadionie klubu Bronowianka, a dedykowany został zdobywcom kosmosu” – wspomina po latach.

O ile sam tytuł wzmianki – *Pomnik na cześć pierwszego człowieka na Księżycu* – był jednoznaczny w swej wymowie, to już jej dalszy ciąg musiał wywoływać jednak pewien dysonans poznawczy. Bardziej wnikliwi czytelnicy partyjnego organu musieli zapewne głowić się, co też wspólnego mogło mieć zdobycie Księżyca z 25-leciem Polski Ludowej?

Niezbędne jest tu wyjaśnienie, że było to w przeddzień najważniejszego święta PRL, obchodzonego 22 lipca, na pamiątkę ogłoszenia manifestu przez urzędujący w 1944 roku w Lublinie komunistyczny PKWN. A zatem do naturalnego rozprężenia, jakie przychodziło zwykle wraz z wakacjami i sezonem

Danuta Nabel-Bochenek i Kazimierz Łaskawski obok swego dzieła, fot. 1969, archiwum „Dziennika Polskiego”

ogórkowym, doszło jeszcze państwowe święto. Nic dziwnego, że w redakcji „Gazety Krakowskiej” dziennikarzy było jak na lekarstwo.

Typowy „michałek”...

„Choć upłynęło już pół wieku, doskonale pamiętam tamte dni” – wspomina Halina Zawrzykraj, wtedy kierownik działu miejskiego „GK”. „W redakcji zostaliśmy we dwójkę, z Jurkiem Bittnerem. Większość kolegów wraz z redaktorem naczelnym Tadeuszem Czubałą wyjechała do Brzeczowic nad Rabą, gdzie mieliśmy ośrodek rekreacyjny z domkami kempingowymi. Informację o odsłonięciu pomnika przyjąłem z entuzjazmem i w ogóle nie myślałem wtedy o polityce. Ta notatka miała być, nawiasem mówiąc, bardziej okazala, ale źle wyliczyłem ilość miejsca na szpalcie i wyszedł taki typowy „michałek” (tak nazywaliśmy niewielkie informacje).

Ten wtęret o 25-leciu Polski Ludowej, choć dziś wydaje się groteskowy i brzmi jak zamierzona kpina, nie budził wtedy większych wątpliwości. Już od miesię-

Pomnik na cześć pierwszego człowieka na księżycu

Z ogromnym entuzjazmem i wysiłkiem twórczym powstał na stadionie KS „Bronowianka” 6 m wysokości pomnik ku czci pierwszego człowieka na Srebrnym Globie.

Monument został wzniesiony z okazji 25-lecia Polski Ludowej. Całość zaprojektowała Danuta Nabel-Bochenkowa i wykonała wspólnie z Kazimierzem Łaskawskim.

Historyczna notatka Henryki Rosiek z nr 171 „Gazety Krakowskiej” z 1969 r.

cy propaganda partyjna mocno i przy każdej dosłownie okazji, nagłaśniała nadchodzącą rocznicę i można było ją śmiało eksploatować na różnych polach. Czytelnicy raczej też zdążyli się do tego przyzwyczaić, bo jakie mieli wyjście, skoro wszyscy żyliśmy w takiej pokręconej rzeczywistości. Notatkę musiał jeszcze zaakceptować do druku zastępca sekretarza redakcji Jerzy Bittner”.

Geneza i znani sprawcy

Klub sportowy „Bronowianka”, choć szczylił się przedwojenną historią, nie należał nigdy do potentatów. Jego największym sukcesem był awans piłkarzy do III ligi, w 1957 roku. Siedziba klubu mieściła się – jak dziś – przy ul. Zarzecze, ale dostać się tam w 1969 roku było o wiele trudniej. Autobus linii 126 kursował ulicami Dzierżyńskiego (dziś Lea) i Zarzecze, tylko do ul. Drzymały i trzeba było dojść kilkaset metrów. Budowę czteropasmowej arterii nazwanej na cześć marszałka Koniewa (dziś Armii Krajowej) rozpoczęto dopiero w 1973 roku. Jednym słowem – peryferie.

Kiedy w pseudopatriotycznym uniesieniu szkoły, zakłady pracy i różnorodne organizacje deliberowały, jakby tu uczcić 25-lecie PRL-u, problem nie ominął też „Bronowianki”. Wiosną 1969 roku na zebraniu zarządu klubu ktoś zaproponował: „Może zbudujemy pomnik jakiegoś sportowca?!”. Traf chciał, że w zarządzie zasiadał plastyk Kazimierz Łaskawski, który pomysł podchwycił i obiecał zająć się wykonaniem rzeźby.

Łaskawski pracował w warsztatach dekoracji teatralnych przy ul. Rajskiej 12 (dziś stoi tam Małopolski Ogród Sztuki), a od niedawna mieszkał w sąsiedztwie

klubu. W niewielkim domu przy ul. Na Błonie 31 b wynajął na piętrze pokój z kuchnią, gdzie sprowadził się wraz z przyjaciółką Danutą Nabel-Bochenek. On był wybitnie uzdolnionym samoukiem, obok malarstwa i rzeźby parał się też ceramiką i witrażami. Ona, znana w krakowskich kręgach artystycznych, przez pewien czas związana z Teatrem Cricot 2 Tadeusza Kantora, współtworzyła scenografię i kostiumy, sporo malowała. Studiowała na ASP, ale studiów nie ukończyła. Pozostawali w nieformalnym związku.

Czasu nie było zbyt wiele i kiedy wspólnie opracowali szkic pomnika, Łaskawski zabrał się do dzieła. Prace wykonywane w budynku klubu szły dość opornie. Szkielec pomnika wykonany ze stali zbrojeniowej należało obłożyć betonową zaprawą, ale ponieważ nie był to wdziczny materiał rzeźbiarski, beton wskutek naprężeń kilkakrotnie pękał i trzeba było kleić od nowa. Mimo to w połowie lipca monument był gotowy.

Odsłonięcie odbyło się w przeddzień lipcowego święta, z udziałem grupy osób związanych z klubem i przypominało raczej plenerowy wernisaż. Symbolicznego gestu dokonał pełniący od niedawna funkcję prezesa „Bronowianki”, niespełna 27-letni Mieczysław Stachura: „Aby tradycji stało się zadość zakryliśmy figurę płachtą, ale wynikł kłopot, bo zaczęła się i musiałem użyć grabi – wspomina. – Zbieg okoliczności związany z lądowaniem na Księżycu sprawił, że w ostatniej chwili artyści wyryli na cokole pamiętną datę”.

Sam pomnik był dziełem oryginalnym, a lekka, nowoczesna forma sytuowała go w nurcie postmodernistycznym. Odchyłona sylwetka ze złożonymi

ku górze rękoma zdawała się wzlatywać w przestrzeń, a półkolisty cokół na kwadratowej podstawie symbolizował kulę ziemską.

Konstanty Węgrzyn, dziś antykwariusz, wtedy zastępca przewodniczącego RD Zwierzyniec wspomina: „Mieliśmy jako Dzielnica rozległe kompetencje, ale „Bronowianka” była w tej akurat decyzji autonomiczna. Pozwolenie na budowę było zbędne, bo rzeźba stała na terenie klubu jako element ozdobny”.

Reperkusje i represje

Sekwencja wydarzeń po 22 lipca 1969 roku nie była łatwa do odtworzenia nawet wtedy, dziś jest to tym bardziej niemożliwe. Pewne światło na tę zagadkową historię rzuciły dopiero odtańnione w latach 2006-2007 akta SB.

Po latach okazało się, że Danuta Nabel-Bochenek wysłała list gratulacyjny do ambasadora USA, informując przy okazji, że jest ona inicjatorem budowy pomnika ku czci kosmonautów amerykańskich, jaki został wzniesiony w Krakowie. Załączyła też jego zdjęcie. Korespondencję tę przechwycił agent kontrwywiadu i przekazał sprawę MSW.

Ambasador – był nim od roku Walter J. Stoessel – zachował się standardowo, powiadamiając centralę. Równocześnie skromną notatkę z „GK” przedrukował „New York Times” i kilka zachodnioeuropejskich dzienników.

Podobno zaczęło się od telefonu z gabinetu prezydenta Richarda Nixona do Władysława Gomułki z podziękowaniami za tak piękny gest ponad podziałami. Musiało to mocno zaskoczyć Gomułkę, ale zaskoczenie szybko przerodziło się we wściekłość. Sięgnął po telefon i zrugął Czesława Domagałę, I sekretarza KK PZPR. Miał podobno wykrzyknąć: „Co wy tam towarzyszu wyrabiacie w tym Krakowie? Pomnika Gagarina nie macie, a stawiacie figurę amerykańskiego kosmonauty?!”. W dodatku – jak na złość – 23 lipca na lotnisku w Balicach wylądował samolot z delegacją Komitetu Kobiet Radzieckich, na czele z Walentyną Tierieszkową, pierwszą kobietą w kosmosie. A tu taki despekt!

Dalej wypadki potoczyły się szybko. „Domagała wezwał naczelnego »GK« i podobno zażądał: *Albo ty, albo ktoś z kierownictwa redakcji!* – wspomina Zawrzykraj. – Naczelnny wybrał mnie, sekretarza redakcji Leszka Marciniaka i jego zastępcę Jurka Bittnera”.

Halina Zawrzykraj za dopuszczenie do druku informacji o pomniku otrzymała

Wykadowany fragment planu Krakowa na rok 1970. Przy stadionie „Bronowianki” zaznaczony jest pomnik, archiwum autora

▷ z KW PZPR zakaz pracy w prasie krakowskiej. „Poszłam pracować do telewizji. Na etacie stolarza, ale z obowiązkami dziennikarskimi. Bittner znalazł pracę w Krakowskich Zakładach Graficznych. Cenzor dostał tylko nagane, co wzbudziło powszechne zdziwienie”.

Autorkę notatki red. Rosiek, przeniesiono do korekty. „Jakoś mi się upiekło. Uznano, że jestem młoda, głupia i słabo wyrobiona politycznie. Nie czułam się ofiarą ani wtedy, ani teraz. Z gazety odeszłam później, ale z przyczyn osobistych”.

Autorzy pomnika byli mocno wystraszeni i zaskoczeni aferą, którą w końcu sami wywołali. Na przesłuchaniach esbecy dopytywali o inspiratorów, nie dowierzając, że artyści wykonali pracę

spontanicznie i w dodatku za darmo. Nie doszukali się jednak prowokacji. Także komisja powołana przez KD PZPR Zwierzyniec nie stwierdziła, „aby inicjatywa budowy pomnika wypłynęła z określonego wyrachowania politycznego”.

Jeżeli było to wyrachowanie, to miało zupełnie inne podłoże. Artyści wierzyli, że pomnik może odmienić ich dotychczasowe życie, że pojawią się nagrody, a wraz z nimi intratne zamówienia. Znajomi uznali, że pomysł wyszedł od Danuty, bo to ona była siłą napędową tego związku. Ją jednak trudno było ukarać, bo nie była nigdzie zatrudniona. Tymczasem Łaskawski pełnił w Starym Teatrze funkcję sekretarza partii i wezwano go do złożenia wyjaśnień w KW PZPR. Musiał odejść z dekorator-

ni Starego Teatru, na mniej płatny etat do Teatru Ludowego w Nowej Hucie.

W następnej kolejności SB zajęło się prezesem „Bronowianki” Mieczysławem Stachurą. „Nękali pytaniami o inspiratorów, o wynagrodzenie artystów. Kiedy usiłowali wytoczyć sprawę gospodarczą o nadużycia, wyjaśniłem, że materiały na pomnik dało Krakowskie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego, opiekujące się wówczas klubem. Prezesem pozostałem, ale musiałem odejść z AGH i przepadł mój doktorat”.

KRZYSZTOF JAKUBOWSKI

W kolejnym numerze dalszy ciąg tej opowieści i zarazem wyjaśnienie dlaczego łączy się ona ze Zwierzyniec...

Glinik – nowy etap badań zakończony?

W okresie lat 2013-2015 na terenie Glinika (Glinnika) przy ul. Bruzdownej prowadzono prace archeologiczne i ekshumacyjne. W pierwszym etapie odnaleziono szczątki 66 osób, a w drugim wydobyto szczątki 59 osób. Tak więc w toku ekshumacji wydobyto łącznie ciała 125 osób. Prace prowadzono zasadniczo na działce oznaczonej numerem 154/1.

Zdaniem kierującego pracami dr. Tuni: „Można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, iż zlokalizowano i wydobyto pozostałości bez mała wszystkich rozstrzelanych i pogrzebanych tam osób”.

Ponieważ nie przebadano całego obszaru, pojawiała się pytanie czy nie należy prac w odniesieniu do tego obszaru kontynuować?

W 2018 r. rozpoczęły się prace archeologiczno-badawcze prowadzone przez Instytut Pamięci Narodowej (pion Poszukiwań i Identyfikacji). Kontynuowano je jesienią 2019 r. Pracami kierowali archeolog dr Tomasz Borkowski oraz historyk dr Dawid Golik z krakowskiego IPN. Po ich zakończeniu pojawiła się możliwość zadania dr. Golikowi kilku pytań:

Panie Doktorze, jaki obszar został przebadany przez zespół IPN?

Zdecydowaliśmy się na sprawdzenie przede wszystkim tych działek, na

których wcześniej nie były prowadzone prace przez zespół dr. Tuni. W pierwszej kolejności przebadaliśmy działki 129/1 i 128/1, rozszerzając w ten sposób pole poszukiwań także na obszar w kierunku północnym od upamiętnienia. Ponadto wykopy założono na działkach 127/1 i 126/1, a także w niewielkim stopniu (sondaże) na działce 153. W ciągu dwóch tygodni, między 15 a 26 października 2018 r., przebadano łącznie powierzchnię około 1160 m². W 2019 roku uzupełniliśmy badania także o prace na niedostępnej wcześniej zarówno dla nas, jak też dla archeologów kierowanych przez dr. Tunię, działce 126/2. Przebadany został właściwie cały jej teren przyległy do istniejącej obecnie drogi oraz budząca naszą ciekawość niecka znajdująca się w pobliżu upamiętnienia. Prace w tym miejscu trwały między 21 a 23 października 2019 r.

Czy w czasie prac natrafiono na jakiegokolwiek szczątki ludzkie lub ślady, które mogłyby wskazywać na wykorzystywanie tych terenów na pochówki ofiar?

Niestety nie udało się nam natrafić na żadne ślady wskazujące na wykorzystanie badanych przez nas miejsc, jako terenów pochówku ofiar niemieckich egzekucji. Nie natrafiliśmy ani na jamy grobowe, ani też na jakiegokolwiek ludzkie kości, albo też przedmioty mo-

gące należeć do ofiar, mimo że w niektórych miejscach wykopy schodziły na głębokość nawet ponad 3 metrów. W kilku miejscach natrafiliśmy na współczesne śmietniki, przecięliśmy też kilkukrotnie wykopy prowadzone przez wcześniejszą ekipę. Z kolei badania powierzchniowe przyniosły informacje o wykorzystywaniu tego miejsca jako austriackiego poligonu na przełomie XIX i XX wieku.

Czy na 2020 r. zaplanowano jeszcze jakieś prace?

Obecnie przygotowywana jest opinia archeologiczna podsumowująca ostatni etap badań. Ewentualne decyzje o dalszych poszukiwaniach mogą zapaść w Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu IPN w Krakowie, a więc w pionie prokuratorskim IPN. Wszystko jednak wskazuje na to, że jako miejsca pochówku wykorzystywane były przez Niemców tylko dwa sprawdzone już w latach 2013-2015 wyrobiska i poza nimi nie natrafimy na terenie Glinnika na jakiegokolwiek inne pola grobowe.

Widzi Pan konieczność ponownego, kompleksowego przebadania rejonu zachodniego i północno-zachodniego działki nr 154/1? Czy w tym rejonie mogą ew. znajdować się jeszcze pojedyncze jamy grobowe?

Wydaje się, że położone na terenie działki 154/1 miejsce największego wyrobiska, czyli teren obecnie zagospodarowany na potrzeby upamiętnienia, został w dostatecznym stopniu zbadany i nie ma

potrzeby prowadzenia tam dalszych prac. Dokumentacja dostarczona nam przez dr. Tunię pokazuje, że dołożono wszelkich starań, żeby odnaleźć wszystkie istniejące jamy grobowe. Zdjęcia lotnicze z okresu wojny i pierwszych lat powojennych pozwoliły nam także przybliżyć wygląd tego miejsca w czasie przeprowadzania egzekucji i na ich podstawie uznaliśmy, że jest bardzo mało prawdopodobne, żeby kolejne pochówki znajdowały się w ścianie

obecnego zbocza wyrobiska. A takie teorie również były brane pod uwagę. Bardziej problematyczny jest teren mniejszego wyrobiska, położony w zachodniej części działki. Wykopy archeologiczne w tym miejscu musiały omijać rosnące tam drzewa, stąd też istnieje pewne ryzyko, że gdzieś pod ich korzeniami mogły znajdować się pojedyncze jamy grobowe, na które dotąd nie natrafiono. Nie jest jednak według mnie możliwe pominięcie

w czasie dotychczasowych prac jakiejś większej mogiły zbiorowej.

Dziękuję serdecznie za rozmowę.

Pozostaje mieć nadzieję, że już niedługo będziemy mieli całkowitą pewność odnośnie do ilości ofiar, które pogrzebano na tym terenie.

MARCIN KAPUSTA

O Gliniku w kolejnym numerze opowie dr Krzysztof Tunia – „Krakowski Glinik powoli odsłania swoje tajemnice...”.

CENTRUM EDUKACJI EKOLOGICZNEJ „SYMBIOZA” CZYLI W LESIE O LESIE

W sobotę 29 lutego 2020 roku odbyła się ceremonia otwarcia Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza”, mieszczącego się w budynku tzw. „Pawilonu Okocimskiego” przy al. Żubrowej 15 w Lesie Wolskim. Uroczystej inauguracji „Symbiozy” dokonał Prezydent Miasta Krakowa Jacek Majchrowski.

Wybudowany w latach 30. XX wieku Pawilon Okocimski od lat stanowi jedno z najbardziej charakterystycznych miejsc naszej dzielnicy. Wielu z nas kojarzy się z dzieciństwem i z weekendowymi rodzinnymi wypadami do Lasu Wolskiego. Mimo pięknej historii i urokliwego położenia, budynek pawilonu od lat popadał w coraz większą ruinę. Ten przykry stan rzeczy uległ zmianie w ostatnich kilkunastu miesiącach, kiedy dzięki działaniom koordynowanym przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie Pawilon Okocimski przeszedł znaczącą metamorfozę i z zaniebanego dawnego punktu gastronomicznego przeistoczył się w na wskroś nowoczesne Centrum Edukacji Ekolo-

gicznej „Symbioza”. Działania władz miasta zmieniające przeznaczenie budynku wydają się trafiać w punkt. Centrum nie jest bowiem tradycyjnym muzeum przyrodniczym, o nie do końca czytelnym profilu odbiorcy i niejasnym przekazie. Próżno w nim szukać wypchanych zwierząt i plansz prezentujących systematykę roślin. Zamiast tego jest jasnym i prostym projektem, który można by opisać słowami – *W lesie o lesie* albo nawet dosadniej – *w Lesie Wolskim o Lesie Wolskim*.

W odrestaurowanym z dbałością o elementy przesądzające o jego wyjątkowości pawilonie, mieszczą się obecnie dwie duże sale wystawiennicze (dzienna i nocna), opowiadające o florze oraz faunie lasu. Podążając wraz z gos-

podarzami miejsca – borsukiem, puszczykiem i rzekotką, interaktywną ekspozycją „Symbiozy”, można znacząco poszerzyć swoją wiedzę na temat otaczającego obiektu Lasu Wolskiego, ale przede wszystkim w miły i zaskakująco ciekawy sposób spędzić czas. Nie mam najmniejszych wątpliwości, że w krótkim czasie Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbio-

Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza” w Pawilonie Okocimskim przy al. Żubrowej 15

Prezentacja aktywnej przestrzeni wystawowej sali nocnej w przyziemiach budynku Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza”

Ceremonia otwarcia Centrum Edukacji Ekologicznej „Symbioza” przez Prezydenta Miasta Krakowa Jacka Majchrowskiego

za” stanie się stałym elementem rodzinnych wypraw do Lasu Wolskiego oraz miejscem częstych wycieczek grup przedszkolnych i szkolnych.

Z pełnym przekonaniem zachęcam Państwa do zapoznania się z podstawową (ekspozycja, warsztaty, gry terenowe) i dodatkową (wynajem sal, organizacja urodzin) ofertą Centrum oraz do korzystania z dobrodziejstwa istnienia tak ciekawego obiektu właśnie na terenie Zwierzynicy. Więcej informacji o „Symbiozie” można znaleźć na profilu facebookowym Centrum oraz na jego stronie internetowej: www.symbioza-krakow.pl.

WITOLD GÓRNY

Wiceprzewodniczący

Rady i Zarządu Dzielnicy VII Zwierzyniec

U SENIORÓW

I stało się! Klub Seniora z ul. Focha ukończył już 15 lat. Aż trudno uwierzyć, że grupa zapaleńców 15 lat temu stworzyła miejsce, w którym znajdujemy spokojną i ciekawą przystań. Z biegiem lat Klub rozrastał się, poszerzał swoją działalność. Dzisiaj na terenie naszej Dzielnicy istnieją też inne kluby, gdzie seniorzy znajdują swoje miejsce i rozwijają swoje zainteresowania. Staramy się nawiązywać z nimi współpracę. Najciekawsza jest współpraca z Parafialnym Klubem Seniora, dotycząca świadomości zdrowotnej seniorów. Na zmianę w lokalu Parafialnego Klubu Seniora lub przy al. Focha odbywają się prelekcje lekarzy geriatrów, poruszające problemy osób starszych. Dzięki nim wiemy, jakie są objawy starości i jak możemy im przeciwdziałać, co robić by jesień życia była piękna.

Wszyscy wiemy, że ruch to zdrowie, ale dzięki wykładom dowiadujemy się, jaki ruch i przy jakich schorzeniach jest wskazany. Reklamy często powodują, że szczególnie ludzie starsi kupują leki, które w połączeniu z innymi mogą szkodzić. Wykładowcy uczulają nas, aby tego nie robić. Najważniejsze jednak jest to, że utrwalają nas w przekonaniu, że wiek dojrzały to nie jest kres wszystkiego. Jest to okres, w którym możemy ciekawie i mądrze żyć. Pani Profesor Anna Skalska rzuciła nam hasło, które będziemy stosować: *Dodać życia do lat!*

MARIA KOŚCIELNIAK

W KK „CHEŁM”

Nowy Rok 2020 zaczął się intensywnie w Klubie Kultury „Chełm”. Odbłyło się wiele ciekawych imprez artystycznych. Przedstawiamy największe:

11 stycznia odbył się IV Zwierzyniecki Konkurs Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „ZIMA 2020”. Uczestnicy konkursu prezentowali wysoki poziom wykonywanych utworów. Ciekawe aranżacje muzyczne zostały docenione przez publiczność oraz jury. Zostali wyłonieni finaliści I, II, III miejsca oraz wyróżnienia. Laureaci otrzymali nagrody rzeczowe i dyplomy oraz nagrody specjalne.

18 stycznia odbył się koncert karnawałowy na sopran z towarzystwem fortepianu „Ognisty czardasz, wirujący walc” w wykonaniu Blanki Dembosz-Tondera i Władysława Borowicza. Publiczność entuzjastycznie bawiła się podczas wspaniałego wieczoru, słuchając najpiękniejszych arii operowych i operetkowych oraz przebojów muzyki rozrywkowej.

15 lutego odbyła się inauguracja nowego konkursu plastycznego „Portret rodzinny – portret bliskiej mi osoby”. Celem konkursu jest umocnienie więzi rodzinnych, przyjazne spojrzenie na bliskie osoby – babci, rodzeństwa, dziadka. Cieszymy się z dużego zainteresowania tematem konkursu i nadesłanych prac,

które pod względem warsztatowym jak i merytorycznym były na bardzo dobrym poziomie. Wernisaż wystawy otworzył pięknym występem muzycznym gitarzysta klasyczny Marcin Kranz. Lista laureatów jest dostępna na stronie www.chelm.dworek.eu.

Wydarzenia kulturalne w KK „Chełm” zostały dofinansowane przez Radę Dzielnicy VII Zwierzyniec.

KK „Chełm” wspólnie z Oddziałem Małopolskim Polskiego Towarzystwa Wspierania Osób z NZJ „J-elita” wziął udział w charytatywnej akcji „Walentynekowa poducha z serducha”, podczas której zostało uszytych kilkadziesiąt serduszek, które zostały przekazane z okazji Walentynek dzieciom leczonym na Oddziale Pediatrii i Gastroenterologii w Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym UJ, z którym współpracujemy m.in. organizując tam cyklicznie warsztaty arteterapii.

MAŁGORZATA DWORZAK
kierownik KK „Chełm”

Konkurs literacki „Na tropie Rudego”

Zapraszamy dzieci i młodzież do udziału w konkursie literackim na najciekawsze opowiadanie o przygodach naszego tajemniczego, przegorzalskiego kota!

Opowiadania składające się maksymalnie z 12 tysięcy znaków można przysyłać do **5 czerwca br.** na adres: zapisy.przegorzaly@dworek.eu

Szczegóły konkursu: Przychodzi zazwyczaj o dowolnej porze dnia, stukając w okienną szybę. Znika równie niespodziewanie jak się pojawia. Wiadomo o nim niewiele. Nikt nie wie, gdzie mieszka, jak naprawdę ma na imię i dokąd się udaje, gdy znika z pola widzenia. Domyślcie się o kim mowa? Rudy to zielonooki, przegorzalski kot o gęstym i pięknym futrze. Na ogół bywa kapryśny i nie przepada za dziećmi. Jak na prawdziwego kota przystało chadza swoimi ścieżkami, które pozostają nieznane i nieprzetarte. Czasem odwiedza nasz Klub codziennie, innym razem nie zagląda do nas przez długie tygodnie.

Gdzie znika Rudy? Czy jest szpiegiem ukradkiem zbiegającym na zwiady z pobliskiego zamkowego wzgórza? Może należy do rabusiów lub miejscowej czarownicy? Dlaczego nie lubi dzieci? Czy to możliwe, że przybył z odległej przeszłości?

Wszystkich, którzy chcieliby pomóc rozwiązać zagadkę od dawna spędzającą nam sen z powiek, zachęcamy do podążenia tropem Rudego!

Wydawca: Rada Dzielnicy VII Zwierzyniec ul. Bolesława Prusa 18, 30-117 Kraków

Redaktor naczelny: Szczesny Filipiak

Kurier Zwierzyniecki redagowany jest przez zespół w składzie: Ilona Stus - redaktor prowadzący, Szczesny Filipiak, Krzysztof Jakubowski, Teresa Machowska, Julia Mach, Krzysztof Kwarciak, Witold Górny.

Adres Redakcji: Biuro Rady Dzielnicy VII „Zwierzyniec”, ul. Bolesława Prusa 18, tel. 12 421-56-66, 12 429-90-47

e-mail: kurier.zwierzyniecki@gmail.com, rada@dzielnica7.krakow.pl

Czynne: pon., śr., czw., pt. 10.00-14.00; wt. 11.00-13.00 i 15.00-17.00

Druk: Wydawnictwo „Triada” Wojciech Wicher, ul. Sielecka 61, 42-501 Będzin, tel.: 509 914 576, tel./fax (32) 267 71 73, email: triadaww@achjoj.pl

nr 1 (251) • Kwiecień - Kraków 2020 • ISSN 1505-7062 • nakład 4 500 tys. egz. • egzemplarz bezpłatny

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i redakcyjnego opracowywania tekstów oraz zmiany ich tytułów.